

La tribuna

¿Reformadors assenyats o venedors de boira?

Els nostres problemes econòmics tenen en bona part el seu origen en decisions polítiques del passat

JAUME
Bartumeu

«**N**omés en comptades ocasions un país s'atura a reflexionar sobre el seu futur. Aitals ocasions acostumen a coincidir amb períodes de davallada i crisi. En aquells moments es posa a prova la capacitat de la nació per a reconsiderar passades decisions i rejuvenir-se.

Avui Andorra està experimentant la seva crisi més seriosa dels anys trenta. La manera com se surti de la crisi marcarà el futur del país per a les properes dècades. Quina serà aquesta sortida és una qüestió oberta.

Algunes condicions són favorables. Andorra és una societat rica, el sistema democràtic està ben assentat i els ciutadans han demostrat en altres moments que són capaços de combinar sentit comú amb visions en relació el futur. Però altres condicions són desfavorables. Els problemes bàsics van aparèixer ja fa anys però han anat a pitjor amb el pas del temps. Aquests problemes reflecteixen una complexa barreja d'aguts problemes conjunturals i problemes estructurals crònics. No és, doncs, possible resoldre la crisi només amb l'aplicació de mesures a curt termini. A més, els problemes econòmics tenen en bona part el seu origen en decisions polítiques del passat, per la qual cosa és necessari analitzar tant el sistema econòmic com el polític».

Els anteriors paràgrafs semblen escrits per Andorra. Però no és així. Hem fet trampa, allí on hem escrit «Andorra» calia llegir «Suècia». He transcrit uns paràgrafs d'un informe elaborat per la Comissió d'Experts Independents nomenada pel Govern de Suècia el desembre del 1992 per a suggerir mesures que tra-

N'hi ha que no volen parlar de res que no sigui l'economia perquè així poden tapar, dissimular la seva política en l'àmbit social, cívic i cultural

guessin l'economia de l'anomenat «model suec» de la crisi en la qual es trobava quan a Andorra estàvem en ple procés constituent.

No he estat el primer a emprar aquell informe per aplicar-lo a un altre país però convindran amb mi que aquelles conclusions quadren amb la situació d'Andorra avui.

Avui la ciutadania d'Andorra està disposada a fer sacrificis i a remar per no enfonsar-se. El problema és que no se sap cap a on s'ha de remar ni per a què.

El Govern, ho hem vist la setmana passada al Consell General, no sap dir res més que cal austeritat i que s'ha de fer reformes en el mercat de treball i en la regulació de la

inversió estrangera. Però el cost de tot plegat es carrega sempre als mateixos. La reforma (flexibilització) laboral, els salaris, la reforma (retallada) de les pensions, les retallades en la despesa social piquen sempre a la mateixa galta: la de la classe mitja i treballadora.

EL RESULTAT només podrà ser més desigualtat, que ens farà retrocedir dècades, i una sortida en fals de la crisi, que generarà males-ter social.

En els darrers mesos l'economia està al bell mig de tots els debats, tant al Consell General com en els mitjans de comunicació.

No es parla d'una altra cosa o,

més ben dit, n'hi ha que no volen parlar d'una altra cosa perquè així poden tapar, dissimular, la seva política en l'àmbit social, cívic i cultural. Una política regressiva, de marxa enrere.

No ens podem deixar encotillar en aquest marc dissenyat pel neoliberalisme. Seria una greu equivocació.

Ja sabem que després de les eleccions generals de l'abril del 2011 hi hagué qui, amb la fe dels conversos, atribuïa al govern de DA un pragmatisme que permetia pensar que sabria gestionar millor l'economia que no ho havia fet el Govern del PS i, per tant, ens podria treure de la crisi.

Oblidaven que la crisi andorrana és de model econòmic i de les finances públiques perquè els liberals – **Antoni Martí** al seu davant – ens hi van abocar del 1995 al 2009.

Després d'haver estat catorze anys al Govern, els liberals van decidir canviar de marca. Primer, el 2009, van ser «reformistes» i després, el 2011, esdevingueren DA, però són els mateixos quant als objectius que defensen: afavorir l'especulació i ser forts amb els febles i tous amb els poderosos. I ho fan, tan i tan bé, que els veritables liberals han volgut mantenir el PLA per no veure's arrossegats tant cap a la dreta.

Hi ha hagut també qui ha volgut creure, tot aquest darrer any, que la prosperitat tornaria màgicament, per art d'encantament, de la mà dels «economistes» de DA.

Uns economistes que en un any només han sabut promoure una llei que permet obrir els comerços més hores. Quan la van presentar, l'estiu passat, ens asseguraven que l'allargament dels horaris crearia llocs de treball. Però el que ha portat és més tancament de botigues i menys llocs de treball.

Tot i lamentar-ho tampoc ens havia d'estranyar. Amb DA al Govern vivim en un món d'entabanadors, als quals no importa la veritat sinó la manipulació a favor de la pròpia visió política. Venen boira, aquesta condensació que priva de veure els

contorns, impedeix orientar-se i fins i tot observar els objectes i els obstacles que es troben al davant dels nassos.

La confusió voluntària tendeix així a contaminar i emascarar el coneixement amb una multiplicitat inèdita de subterfugis.

No hi ha en política res pitjor que enganyar i que enganyar-se.

La realitat sempre s'obre camí entre els núvols de ficció.

Els ciutadans saben que no és acceptable, ni cert, el discurs, fàcil i pretesament indiscutible, que «no hi ha alternativa» a les retallades imposades pels neoliberals de DA.

Si acceptéssim aquest raonament no hi hauria espai per a la política. No es podrien plantejar polítiques per a discutir entre les opcions disponibles, és a dir, alternatives.

Però, mal que els pesi, la ciutadania vol que la política compti.

En aquest escenari l'arrogància d'**Antoni Martí**, intentant adoctrinar la gent i negant que existeixin conflictes socials i desigualtats és preocupant. Demuestra una voluntat de negar la realitat i, també, el divendres ho vam veure al Consell General, de negar-se a acceptar l'opinió discrepant.

És un principi bàsic de la democràcia que ningú està per damunt de la ciutadania, que tot és susceptible de crítica, els governants, les creences, les idees i les institucions. Ningú pot amagar-se sota l'aixopluc de creure's infal·lible.

Els consellers generals del PS no som al Consell General per ajudar a DA, sinó a Andorra. I el que defensa DA no sempre és bo pel país.

Malgrat el que digués el cap de Govern en el debat del dia 8 de Juny, el principal exercici de responsabilitat dels socialdemòcrates no és recolzar les polítiques neoliberals d'un Govern que no admet esmenes ni alternatives a les retallades socials, sinó exercir una oposició seriosa i amb objectius de país ben definits. És el que fem i farem. ≡

President del grup parlamentari socialdemòcrata